T017 BD VIII 212-Q19-P19 Hoa-Kinh Xuất Diệu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH XUAÁT DIEÄU QUYEÅN 19

Phaåm 19: HOA Ai choïn ñöôïc ñaát Boû göông laáy trôøi Chæ noùi Phaùp cuù Nhö löïa hoa ñeïp? Nhö Lai noùi baøi keä naøy nhaèm gaây thaéc maéc, nhöng khoâng ai coù khaû naêng hoûi han, cho neân Ñöùc Phaät laïi noùi: Ai choïn ñöôïc ñaát, boû göông laáy trôøi, chæ noùi Phaùp cuù, nhö choïn hoa ñeïp? Ñöùc Phaät duøng baøi keä traû lôøi: Ngöôøi hoïc choïn ñaát Boû göông laáy trôøi Kheùo noùi Phaùp cuù Haùi ñöôïc hoa ñöùc. Ngöôøi hoïc coù khaû naêng löïa choïn ñaát: Chæ cho baäc A-la-haùn höôùng. Theá naøo goïi laø ñaát? Ñaát chæ cho haït gioáng aùi duïc. Ngöôøi hoïc coù loøng tin choïn löïa ñaát toát, nhoå boû goác reã aùi duïc vaø töï ñaït ñöôïc ñaïo quaû, cho neân noùi: Ngöôøi hoïc choïn ñaát. Boû göông laáy trôøi: Ngöôøi hoïc ñaïo, tu haønh töø theá gian naøy, treân ñeán caùc trôøi phaûi tìm goác aùi maø nhoå haún noù, khoâng cho dö soùt. Trôøi, quyû thaàn, taùm boä töôùng quaân, heã ai coøn goác aùi thì ñeàu nhoå boû heát, cho neân noùi: Boû göông sinh leân coõi trôøi. Kheùo noùi Phaùp cuù, haùi ñöôïc hoa coâng ñöùc: Cuù thaân, vò thaân phaân bieät nghóa lyù, moå xeû töøng phaàn baèng trí voâ ngaïi. Côûi môû heát caùc troùi buoäc, nhö ngöôøi hoïc haùi caùc hoa ñeïp ñeå laøm traøng hoa trang ñieåm, ñem baùn thì ñöôïc nhieàu tieàn, ngaém maõi khoâng chaùn. Ngöôøi kheùo noùi phaùp cuù cuõng vaäy, laø giaûng roäng choã saâu kín, choïn laáy nhöõng ñieàu nhieäm maàu, cho neân noùi: Kheùo noùi Phaùp cuù.

M Phaù röøng chôù ñoán caây Trong röøng laém gheâ sôï Phaù röøng teân röøng maát Khoâng röøng goïi Tyø-kheo. Thuôû aáy, Ñöùc Phaät ngöï trong khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc aáy Ñöùc Phaät ñang noùi phaùp cho voâ soá chuùng ñang vaây quanh tröôùc sau ñeå nghe, thì coù moät ngöôøi, loøng tin vöõng chaéc, boû vôï con, gia nghieäp vaø baø con hoï haøng, ñi xuaát gia hoïc ñaïo, caàu laøm Sa-moân. Luùc aáy, ôû tröôùc ñaïi chuùng, vò naøy nhôù laïi nhöõng thuù vui naêm thöù duïc laïc ngaøy xöa, nhöõng boùng hình gaùi ñeïp nhö chôøn vôøn tröôùc maët. Boä phaän sinh duïc noåi daäy, trong taâm raát xaáu hoå, thaày lieàn ñeán nôi vaéng veû duøng dao chaët boû boä phaän sinh duïc, maùu chaûy daàm deà, thaày ngaát xæu, khoâng töï hay bieát. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo ñaïi chuùng: –Caùc thaày haõy xem ngöôøi si meâ kia, nhöõng ñieàu caàn gom laáy thì khoâng gom laáy,

caùi khoâng caàn phaûi chaët boû laïi ñi chaët boû. Ai muoán chaët boû thì phaûi chaët boû caùc phöôïc keát söû, chöù sao laïi chaët boû boä phaän sinh duïc? Do vaäy, Nhö Lai lieàn noùi ba baøi keä sau: Phaù röøng chôù ñoán caây Trong röøng laém gheâ sôï Khoaûng röøng chöa phaù Coät troùi laém ngöôøi. Phaù röøng chôù ñoán caây Trong röøng laém gheâ sôï Taâm coät chöa môû Nhö ngheù baùm meï. Khoaûng röøng chöa phaù, coät troùi laém ngöôøi: Chöa döùt boû heát keát söû troùi buoäc, caùc yù nghó voïng töôûng rong ruoåi, khoâng theå chuyeân nhaát, cho neân noùi: Khoaûng

röøng chöa phaù, troùi coät nhieàu ngöôøi. Taâm coät chöa môû: Nhö ngöôøi tu khoå haïnh thöôøng öa thích choán nuùi röøng. Vì sao? Vì nhôø nôi non vaéng aáy maø thaønh ñaïo, cho neân noùi: Taâm coät chöa môû. Nhö ngheù baùm meï: Nhö con ngheù môùi ñeû, khoâng khi naøo rôøi xa meï, caùc loaøi chuùng sinh naøy cuõng laïi nhö vaäy, caùc keát söû chöa döùt heát thì moïi nghi ngôø vaãn ñeo ñuoåi, cho neân noùi: Nhö ngheù baùm meï. M Phaûi döùt quyeán luyeán Nhö hoa ao thu Döùt daáu thoï giaùo Phaät noùi Nieát-baøn. Phaûi döùt quyeán luyeán, nhö hoa sen trong ao thu: AÙi duïc ñaõ nhuoám vaøo taâm thaàn thì sinh beänh khoâng tìm ñöôïc ñaàu moái, gioáng nhö maøu hoa sen vöøa töôi vöøa ñeïp, ai troâng thaáy ñeàu yeâu thích. Khi thu sang hoa heùo, loøng ngöôøi xa laùnh, khoâng ai coøn ham thích nöõa, cho neân noùi: Phaûi döùt quyeán luyeán, nhö hoa sen muøa thu. Döùt daáu, thoï giaùo: Döùt daáu chæ cho baäc Hieàn thaùnh, laõnh thoï söï raên daïy chaân chính, töø ñaàu khoâng coù gì sai traùi, neân phaùp laønh ngaøy caøng theâm nhieàu, phaùp aùc ngaøy caøng giaûm ít. Vì sao? Vì Ñöùc Phaät noùi Nieát-baøn an vui. Trong Nieát-baøn, khoâng coù khoå naõo, khoâng coù caùc hoaïn naïn böùc naõo thaân, cho neân noùi: Phaät noùi Nieát-baøn an vui. M Nhö hoa ñeïp vöøa yù Saéc ñeïp höông tinh khieát Ngöôøi noùi kheùo nhö theá Chaéc chaén ñöôïc quaû baùo. Baáy giôø, bôûi xoùt thöông chuùng sinh neân Ñöùc Phaät giaûng noùi phaùp naøy, aâm thanh trong suoát, lôøi khoâng sôï seät, giaûng noùi phaùp thöôïng, trung, haï ñeàu laønh cho chuùng sinh nghe, nghóa vò ñaày ñuû, tònh tu phaïm haïnh, nghóa lyù saâu xa, ngöôøi trí phaân bieät, ñaõ thöïc haønh chuyeân chaùnh, daïy ngöôøi cuõng theá, ñeàu thuaän chaùnh phaùp, khoâng traùi nghóa lyù. Ñöùc Theá Toân noùi ñöôïc ñaày ñuû quaû baùo, cho neân noùi: Nhö hoa ñeïp vöøa yù, saéc ñeïp höông tinh khieát, ngöôøi noùi kheùo nhö theá, chaéc chaén ñöôïc quaû baùo. M Nhö ong huùt hoa

Khoâng haïi höông saéc Chæ laáy vò thoâi Khaát thöïc cuõng theá. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân noùi baøi keä naøy cho caùc Tyø-kheo tu haïnh khaát thöïc nghe. Ngöôøi khaát thöïc nhìn xem ngöôøi ñoái dieän maët maøy hieàn hay döõ, ñeïp hay xaáu. Thaáy ai xinh ñeïp thì nhìn chaêm chaêm khoâng rôøi, thaáy ai xaáu thì khoâng theøm nhìn. Nghe gì thôm thì muõi ngöûi hoaøi, nghe muøi hoâi thoái thì boû ñi. Cöù nhôù saéc ñeïp, höông thôm kia, cho ñeán ñaõ trôû veà phoøng maø ñeâm ngaøy vaãn coøn mô töôûng. Quaùn thaáy taâm caùc Tyø-kheo nhö vaäy, neân Ngaøi baûo caùc Tyø-kheo: –Vì sao caùc thaày khoâng laøm nhö ong huùt maät hoa, noù chæ huùt vò ngoït roài bay ñi, khoâng laøm haïi höông saéc. Caùc thaày neân bieát: Muøi thôm, muøi hoâi, hoaëc hieàn, hoaëc döõ, hoaëc ñeïp, hoaëc xaáu, coù ích lôïi gì ñaâu. Nhaø lôùn, nhaø nhoû, giaøu coù hay ngheøo naøn, taâm caùc thaày nhö theá thì thaân ngöôøi naøy, phuï raãy ngöôøi kia, vì sao khoâng laøm gioáng nhö ngöôøi coù loøng nhaân ñaõ laøm? Cho neân noùi: Nhö ong huùt maät hoa, khoâng laøm haïi höông saéc, chæ laáy vò roài ñi, ngöôøi coù loøng nhaân vaøo xoùm khaát thöïc cuõng nhö vaäy. Laøm nhieàu hoa baùu keát thaønh ngoïc Dieâu kyø, nhö ñeä töû cuûa thôï keát traøng hoa gioûi, thöôøng gom nhoùm nhieàu loaïi hoa laøm traøng hoa ñem baùn ñeå kieám soáng. Caùc Tyø-kheo thaáy hoï laøm nhö vaäy lieàn töï laøm traøng hoa chöa töøng coù. Ñöùc Theá Toân baûo caùc thaày ñeàu haõy laøm traøng hoa, chính luùc

caùc thaày laøm nhö vaäy thì caùc thaày ñaõ taïo ra voâ soá coâng haïnh cho neân môùi ñöôïc thaân ngöôøi naøy. Theá thì sao khoâng laøm vieäc phöôùc ñöùc, töï tu taäp boá thí, suy nghó veà nhöõng ñieàu raên daïy, tinh taán trì giôùi, giöõ gìn phaïm haïnh. Cho neân noùi: Laøm nhieàu hoa baùu keát thaønh ngoïc Dieâu kyø, chöùa nhoùm phöôùc ñöùc thì ñôøi soáng trôû thaønh toát ñeïp. M Ngu tuïng ngaøn chöông Khoâng hieåu moät caâu Trí hieåu moät caâu Thì hieåu traêm nghóa. Ngu tuïng ngaøn chöông, khoâng hieåu moät caâu: Ngöôøi ngu khoâng coù trí, khoâng coù söï haønh trì, khoâng coù caùi thaáy ñuùng, khoâng coù maét, khoâng tu hoïc roäng, hoï chæ coù chuùt hieåu bieát caïn côït, chæ tham aên, neân caû ngaøn caâu khoâng hieåu ñöôïc caâu naøo, cho neân noùi: Ngu tuïng ngaøn chöông, khoâng hieåu moät caâu. Trí hieåu moät caâu, thì hieåu traêm nghóa: Ngöôøi trí coù maét, coù caùi thaáy ñuùng, coù khaû naêng suy nghó tinh teá, hieåu nghóa goác vaø taát caû nghóa xung quanh, bieát roõ phaùp naøy phaûi nhö theá, khoâng neân nhö theá, cho neân noùi: Trí hieåu moät caâu, thì hieåu traêm nghóa.

M Nhö hoa khi trôøi möa Choài nuï môùi phoâ baøy Daâm, noä, si cuõng vaäy Tyø-kheo ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö hoa khi trôøi möa, choài nuï môùi phoâ baøy: Nhö khi trôøi möa, thì hoa coõi trôøi nôû ra cuõng khoâng giaûm, laù hoa ruïng xuoáng, maàm moïc theâm toát, cho neân noùi: Nhö hoa khi trôøi möa, choài nuï môùi phoâ baøy. Daâm, noä, si cuõng vaäy, Tyø-kheo ñöôïc giaûi thoaùt: Caùc Tyø-kheo khoâng phaûi vì sôï vua

maø laøm Ñaïo nhaân, khoâng phaûi vì sôï boïn cöôùp boùc maø laøm Ñaïo nhaân, khoâng phaûi vì sôï thieáu nôï maø laøm Ñaïo nhaân, khoâng phaûi vì sôï beänh taät maø laøm Ñaïo nhaân, khoâng phaûi vì sôï laøm vieäc naëng nhoïc maø laøm Ñaïo nhaân. Caùc thaày laøm Ñaïo nhaân laø bôûi chaùn ngaùn noãi khoå theá gian maø laøm Ñaïo nhaân, muoán thoaùt khoûi sinh, giaø, beänh, cheát maø laøm Ñaïo nhaân, coù phaûi vaäy khoâng? Caùc Tyø-kheo ñaùp: –Baïch Ñöùc Theá Toân, ñuùng vaäy. –Vì sao caùc thaày khoâng suy nghó döùt boû daâm, noä, si? Döùt boû keát söû, khoâng soáng vôùi noù. Phaûi khaïc nhoå chuùng ra, dieät tröø chuùng ñeå ñöôïc keát quaû. Ñöôïc keát quaû hai nghieäp laø gì? Laø töï vì mình vaø vì ngöôøi khaùc. Töï vì mình laø duøng phaùp laønh xoâng öôùp thaân mình, vì ngöôøi khaùc laø nhö thoï nhaän cuûa tín thí veà y phuïc, thöùc aên uoáng, ñoà naèm, thuoác men, chöõa beänh, khieán tín thí khoâng toån giaûm maø ñöôïc phöôùc. Cho neân noùi: Daâm, noä, si cuõng vaäy, Tyø-kheo ñöôïc giaûi thoaùt.

M Nhö ñaøo caùi ao ÔÛ gaàn ñöôøng caùi Trong ao moïc sen Thôm tho vöøa yù. Nhö ñaøo caùi ao, ôû gaàn ñöôøng caùi: Ao laø nôi caùc thöù dô baån ñeàu ñoå xuoáng ñoù, ngöôøi ta thaáy chaùn ngaùn, chaúng daùm ñeán gaàn. Ai ñi ngang qua cuõng ñeàu neù traùnh, khoâng theøm nhìn, cho neân noùi: Nhö ñaøo caùi ao, ôû gaàn ñöôøng caùi. Trong ao moïc sen, thôm tho vöøa yù: Maøu saéc ñaày ñuû, muøi thôm ñaày ñuû, moïi ngöôøi troâng thaáy ñeàu öa thích, vöøa loøng, khoâng maøng ñeán noù xuaát xöù ôû ñaâu, chæ ngaém nghía ñoùa hoa aáy. Taïi sao ñaát nhô baån nhö vaäy laïi moïc leân ñoùa hoa ñeïp nhö vaäy? Thaät laø laï luøng, treân ñôøi ít coù, cho

neân noùi: Trong ao moïc sen, thôm tho vöøa yù. M Sinh töû nhö vaäy Phaøm phu trong ñoù Ngöôøi trí ra khoûi Laø ñeä töû Phaät. Thuôû aáy, Ñöùc Phaät ngöi trong khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc baáy giôø, trong saùu thôøi cuûa moät ngaøy moät ñeâm, Ñöùc Theá Toân quaùn saùt thaáy coù nhieàu chuùng sinh ñaõ ñöôïc Phaät ñoä, nhöng rôi trôû laïi cuoäc soáng phaøm phu, ñoái vôùi Phaät phaùp coù thieáu soùt lôùn. Ñöùc Phaät duøng Thieân nhaõn nhìn thaáy trong thaønh Xaù-veä, coù moät anh noï thuoäc doøng Chieân-ñaø-la, soáng baèng ngheà ñoå phaân. Ñeán giôø, Ñöùc Theá Toân ñaép y oâm baùt vaøo thaønh Xaù-veä khaát thöïc. Theo thöù lôùp, Ngaøi ñeán nhaø anh Chieân-ñaø-la noï. Luùc aáy anh ñoå phaân töø xa nhìn thaáy Ñöùc Phaät ñeán trong loøng hoå theïn, beøn neù traùnh Phaät maø böôùc qua con heûm khaùc. Boãng nhieân Nhö Lai ñi ngöôïc laïi phía anh. Anh naøy thaàm nghó: "Ta gaùnh phaân hoâi thoái, dô baån, baây giôø laøm sao daùm gaëp Ñöùc Theá Toân?" Anh ta laïi muoán traùnh Phaät baèng caùch chaïy ñeán beân ñaàm nöôùc, gioùng ñöùt, thuøng phaân beå, phaân hoâi thoái dô baån ñoå traøn ra ñaát. Sôï chuû ñaát noåi giaän neân anh naøy ñònh boû chaïy thì töø phía xa, anh nghe Ñöùc Phaät goïi: –Hoâm nay Ta ñeán ñaây vì ngöôi, sao ngöôi chaïy ñi ñaâu? Anh kia traû lôøi:

–Mình maåy con dô baån hoâi thoái, khoâng daùm ñeán gaàn Theá Toân, neân con ñònh boû chaïy. Xin Ñöùc Theá Toân hieåu cho laø con sôùm maát cha meï, baø con hoï haøng thaát laïc, khoâng vôï khoâng con, coâ ñôn cuøng khoå, phaûi laøm vieäc ñoå phaân soáng qua ngaøy. Chaúng hay Ñöùc Theá Toân vì sao laïi daïy baûo con, Ngaøi laïi coù loøng thöông xoùt maø noùi chuyeän vôùi keû toäi loãi naøy. Ñöùc Theá Toân baûo: –Con haõy theo Ta, Ta muoán ñoä cho con laøm Sa-moân. Anh thöa vôùi Ñöùc Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, keû soáng trong ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh maø cuõng ñöôïc xuaát gia sao? Ñöùc Theá Toân baûo anh: –Töø voâ soá kieáp ñeán nay, Ta tu voâ soá coâng haïnh laø caàu ñöôïc thaønh Phaät, chính laø vì nhöõng ngöôøi toäi loãi. Noùi xong, Ñöùc Theá Toân duøng naêng löïc thaàn thoâng naém laáy tay anh naøy, bay leân hö khoâng, ñöa anh ñeán beân bôø soâng Haèng taém goäi, thaân theå ñöôïc saïch seõ. Ñöùc Phaät laïi duøng naêng löïc thaàn thoâng ñöa anh ta veà tinh xaù Kyø hoaøn, daïy caùc Tyø-kheo ñoä cho anh naøy laøm Sa-moân. Caùc Tyø-kheo vaâng lôøi ñoä cho anh naøy laøm Sa-moân. Sau khi xuaát gia, thaày Tyø-kheo naøy thaàm nghó: "Ta xuaát thaân töø giai caáp thaáp heøn, may nhôø chuùt phöôùc maø ñöôïc neám muøi ñaïo. Giôø ñaây, ta khoâng theå töï caàu thì phaûi caàu hoïc nôi ngöôøi coù ñaïo, neáu khoâng thì sau naøy seõ rôi vaøo ñôøi soáng heøn moïn coøn teä hôn baây giôø." Nghó vaäy, neân thaày töï coá gaéng tinh taán moãi ngaøy moät tieán. Chöa ñaày möôøi ngaøy thaày ñaõ chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn ñaày ñuû saùu thöù thaàn thoâng, xuaát hieän hay bieán maát moät caùch töï taïi. Thaày ñeán choã taûng ñaù vuoâng thaät to, ngoài chính giöõa taûng ñaù vaù y cuõ. Luùc baáy giôø vua Ba-tö-naëc nghe Ñöùc Phaät ñoä ngöôøi ñoå phaân doøng Chieân-ñaø-la lieàn suy nghó: "Ñöùc Phaät xuaát thaân töø doøng hoï Thích giaøu sang danh giaù, caùc ñeä töû Ngaøi ñeàu xuaát thaân töø boán giai caáp: giai caáp Tröôûng giaû, giai caáp Baø-la-moân, giai caáp Saùt-ñeá-lôïi.

Nhöõng vò naøy vaøo cung thoï nhaän cuùng döôøng, ta gieo naêm voùc saùt ñaát leã döôùi chaân caùc vò aáy. Nay nghe tin Nhö Lai ñoä cho giai caáp Chieân-ñaø-la laøm Sa-moân, laøm sao ta cuùi ñaàu kính laïy hoï cho ñöôïc. Vaäy ta phaûi ñeán traùch cöù Nhö Lai.” Nghó xong, vua töï söûa soaïn xa giaù ñeán choã Nhö Lai. Khi saép ñeán nôi thì nhaø vua troâng thaáy moät thaày Tyø-kheo ñang ngoài treân taûng ñaù vuoâng, vaù y cuõ, coù naêm traêm vò trôøi coõi Tònh cö vaây quanh kính leã. Vua ñi thaúng ñeán choã thaày Tyø-kheo hoûi: –Phieàn thaày, xin nhôø thaày ñeán thöa vôùi Ñöùc Theá Toân laø coù vua Ba-tö-naëc ñang ôû ngoaøi naøy, mong ñöôïc gaëp Theá Toân. Nghe lôøi aáy, thaày Tyø-kheo lieàn ñi xuyeân qua taûng ñaù vaø xuaát hieän trong ñaát tònh xaù cuûa Nhö Lai, böôùc ñeán baïch Phaät: –Vua Ba-tö-naëc hieän ñang ôû ngoaøi muoán yeát kieán Theá Toân. Ñöùc Phaät baûo: –Baây giôø, thaày haõy aån vaøo ñaát ôû ñaây vaø xuaát hieän treân taûng ñaù kia, baùo nhaø vua raèng: “Neân bieát ñaõ ñuùng luùùc”. Vò Tyø-kheo lieàn y lôøi Ñöùc Phaät daïy, xuaát hieän treân taûng ñaù, baûo nhaø vua: –Ñöùc Nhö Lai coù daïy: “Ñaïi vöông neân bieát ñaõ ñuùng luùc”. Vua Ba-tö-naëc laïi nghó: “Sôû dó ta ñeán ñaây, laø muoán hoûi veà ngöôøi ñoå phaân kia, baây giôø ta boû ñieàu ñònh hoûi aáy. Taïi sao thaày Tyø-kheo naøy laïi coù theå ñi vaøo trong taûng ñaù

cöùng nhö vaäy, xuaát hieän vaø bieán maát moät caùch töï taïi. Ta phaûi hoûi xem thaày Tyø-kheo naøy laø ai môùi ñöôïc.” Luùc baáy giôø, vua Ba-tö-naëc lieàn côûi boû ñoà trang söùc vaø ñi ñeán choã Phaät, traùn laïy saùt chaân Ngaøi, roài ngoài sang moät beân. Giaây laùt, vua ñöùng daäy ñeán tröôùc Phaät, baïch: –Thaày Tyø-kheo khi naõy laø ai? Sao Tyø-kheo aáy coù naêng löïc thaàn thoâng qua laïi trong taûng ñaù khoâng heà trôû ngaïi nhö theá? Ñöùc Phaät baûo vua: –Ñoù chính laø ngöôøi ñoå phaân, giôø ñaây ngöôøi aáy coù naêng löïc thaàn thoâng nhö vaäy. Baáy giôø, do nhaân duyeân naøy, Ñöùc Theá Toân lieàn noùi hai caâu keä: Nhö caùi ao ôû choã ñaát xaáu dô baån Trong ao moïc leân moät boâng sen thôm ngaùt. –Theá naøo ñaïi vöông, laø ngöôøi coù maét, coù haùi ñoùa hoa aáy chaêng? Nhaø vua baïch Phaät: –Vaâng, baïch Ñöùc Theá Toân, ñoùa hoa heát söùc thôm ngaùt seõ haùi ñeå trang söùc, vaät dô baån kia phaûi coi nhö baøo thai meï, trong baøo thai aáy, saûn sinh ra hoa coâng ñöùc. Luùc aáy vua Ba-tö-naëc chaép tay, böôùc ñeán baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, ñuùng nhö vaäy, Tyø-kheo aáy choùng ñöôïc lôïi ích toát ñeïp, bôûi nhôø aân Phaät daïy maø ñöôïc xuaát gia, ñaõ ñöôïc xuaát gia laïi ñöôïc thaàn tuùc bieán hoùa khoâng theå suy nghó, baøn luaän. Töø nay trôû ñi, cho ñeán suoát ñôøi, con thænh thaày Tyø-kheo naøy cuùng döôøng boán thöù vaät duïng, khoâng ñeå thieáu thoán. Cho neân noùi: Ngöôøi coù trí tueä öa thích xuaát gia laøm ñeä töû Phaät.

M Nhö ngöôøi haùi boâng Chuyeân yù khoâng rôi Nguû thoân nöôùc cuoán Bò cheát keùo loâi. Nhö ngöôøi haùi boâng chuyeân chuù khoâng ñeå rôi maát: Thuôû xöa, coù raát nhieàu ngöôøi haùi boâng ôû ngoaøi ñoàng, nhöõng ngöôøi bieát boâng ñeïp hoï tranh nhau haùi boâng ñeïp, cho neân noùi: Nhö ngöôøi haùi boâng, chuyeán chuù khoâng ñeå rôi maát. Nguû trong thoân nöôùc cuoán, bò cheát keùo loâi: Luùc aáy, nhöõng ngöôøi ñi haùi boâng, trôû veà nhaø meät moûi nguû say khoâng hay neân bò nöôùc luõ nhaän chìm cheát heát, cho neân noùi: Nguû trong thoân nöôùc cuoán, bò

cheát keùo loâi.

M Nhö ngöôøi haùi boâng Chuyeân yù khoâng rôi YÙ muoán khoâng thoûa Cuøng khoå khoán ñoán. Nhö ngöôøi haùi boâng, chuyeân yù khoâng ñeå rôi maát: Luùc aáy moïi ngöôøi ñi haùi boâng ñeïp, tranh nhau ñi khaép nôi haùi boâng ñeïp. Phaûi haùi caùc hoa thaät thôm ñeå möøng leã hoäi, cho neân noùi: Nhö ngöôøi haùi boâng, chuyeân yù khoâng ñeå rôi maát. YÙ muoán khoâng thoûa maõn, cuøng khoå khoán ñoán: Haùi boâng laø muoán tha hoà vui chôi vôùi naêm thöù duïc laïc, khoâng ai bieát söï bieán ñoåi veà sau bôûi khoâng quaùn saùt nhö theá. Khi söï

bieán ñoåi xaûy ra thì ngaøy cheát ñaõ ñeán. Chöøng ñoù môùi bieát laø khoán ñoán, cho neân noùi: YÙ muoán khoâng thoûa maõn, cuøng khoå khoán ñoán. M Nhö ngöôøi haùi boâng Chuyeân yù khoâng rôi Chöa ñöôïc taøi nghieäp Bò khoå khoán ñoán. Nhö ngöôøi haùi boâng, chuyeân yù khoâng ñeå rôi maát: Luùc aáy, daân chuùng ngheøo khoå, thieáu thoán, phaûi haùi boâng ñem baùn ñeå kieám soáng, cho neân noùi: Nhö ngöôøi haùi boâng, chuyeân yù khoâng ñeå rôi maát. Chöa ñöôïc taøi nghieäp, bò khoå khoán ñoán: Ngöôøi sieâng naêng laøm vieäc kieám tieàn, nhöng öôùc mong chöa thoûa, hy voïng chöa ñaày, lieàn bò ngheøo khoå eùp ngaët. Roài boû thaân naøy, laïi thoï thaân sau. AÁy laø do khoâng chòu suy nghó cho neân cöù boû thaân naøy thoï thaân khaùc, cho neân noùi: Chöa ñöôïc taøi nghieäp, bò khoå khoán ñoán.

M Quaùn thaân ñoà nung Ngöïa aûo giöõa ñoàng Ñoaïn ma traøng hoa Khoâng thaáy thaàn cheát. Quaùn thaân nhö ñoà nung: Caùc moùn ñoà naën ra deã vôõ, neáu beâ ñi maø khoâng chuù yù thì deã bò vôõ, laø phaùp bò maøi moøn tieâu dieät, khoâng theå nöông caäy ñöôïc, ñeàu ñi ñeán choã tan bieán. Daàn daàn chöùa nhoùm maø trôû thaønh goø ñoáng. Thaân boán ñaïi naøy cuõng nhö vaäy, khoâng ñaùng nöông caäy, ñeàu ñi ñeán choã tan bieán. Laø phaùp bò maøi moøn tieâu dieät, khoâng ñöôïc laâu daøi, seõ ñöôïc vaát boû ngoaøi goø maû, cho neân noùi: Thaân nhö ñoà nung (deã beå). Ngöïa aûo giöõa ñoàng: AÙnh naéng gay gaét laøm loùa maét ngöôøi neân nhìn ngoaøi ñoàng thaáy coù ngöïa chaïy. Ngöôøi ta muoán chaïy ñeán ñoù tìm nhöng khoâng thaáy chuùng, chæ luoáng töï meät nhoïc maø khoâng ñöôïc gì. Ngöôøi bieát roõ thì thaáy caùc phaùp thaûy ñeàu nhö vaäy. Khoâng theå cöôõng laïi ñöôïc, khoâng beàn chaéc, khoâng ñaùng nöông caäy, cho neân noùi: Nhö ngöïa aûo giaùc giöõa ñoàng. Ñoaïn ma traøng hoa: Ma töï xöng laø Töï taïi thieân töû, hoï ñeo traøng hoa beän baèng toùc. Nhôø thaáy ñeá (thaáy söï thaät) neân suy nghó döùt boû keát söû, döùt boû roài thì döùt boû luoân söï döùt boû. Khoâng coøn nhaém ñeán coõi trôøi Töï taïi, cuõng khoâng coøn bò caùc trôøi keùo loâi nöõa, cho neân noùi: Khoâng coøn thaáy thaàn cheát. M Thaân nhö chuøm boït Phaùp huyeãn töï nhieân Ñoaïn ma traøng hoa Khoâng thaáy thaàn cheát. Thaân chuøm boït nöôùc: Nhö chuøm boït khoâng toàn taïi laâu daøi, khoâng ñaùng nöông caäy. Tay vöøa chaïm thì lieàn tan vôõ, khoâng theå giöõ ñöôïc. Thaân boán ñaïi naøy cuõng nhö vaäy. Khoâng coù söùc maïnh naøo choáng laïi ñöôïc, cuõng khoâng beàn chaéc, cho neân noùi: Thaân naøy nhö chuøm boït nöôùc. Phaùp huyeãn töï nhieân: Nhö vaät huyeãn hoùa laøm meâ laàm ngöôøi ta. Khoâng phaûi chaân,

khoâng phaûi thaät, nhöng keû ngu thì ñaém meâ cho laø mình coù thaät. Ngöôøi trí quaùn xeùt bieát khoâng coù moät thöù naøo ñaùng ñam meâ, cho neân noùi: Phaùp huyeãn hoùa töï nhieân. Ñoaïn ma traøng hoa: Ngöôøi thaáy ñeá, suy nghó söï döùt boû, heát haún keát söû, khoâng coøn öa thích lôøi chuùng vaø gaàn guõi chuùng, cho neân noùi: Ñoaïn ma traøng hoa. Khoâng thaáy thaàn cheát: Ngöôøi thaáy ñeá suy nghó keát söû ñaõ heát, laø vua moät mình ñi qua ba coõi, soáng cheát töï taïi, khoâng bò Töï taïi thieân töû caâu thuùc ghi soå, cho neân noùi: Khoâng coøn thaáy thaàn cheát. Hieåu thaân vaø tham laø moät khoâng khaùc, ngöôøi hoïc ñaïo coù khaû naêng töø boû söï chaáp coù vöõng chaéc, nhö choïn hoa Öu-ñaøm-baùt, thaày Tyø-kheo vöôït qua hai beân, nhö raén loät da cuõ. Ngöôøi hoïc ñaïo coù khaû naêng töø boû söï chaáp coù vöõng chaéc: YÙ nieäm vöõng chaéc veà coù laø gì, ñoù laø naêm thöù duïc laïc. Taâm yù ñaém meâ khoâng theå lìa boû, khieán cho chuùng sinh khôûi taâm ñaém meâ, troâi laên trong naêm ñöôøng, heát voøng thì trôû laïi ban ñaàu. Thaân naøy maát ñi laïi thoï thaân khaùc. Treân ñôøi naøy thöù gì laø vöõng chaéc? Ñoù chính laø thaân naêm aám laãy löøng. Naêm duïc coøn khieán cho chuùng sinh suoát ngaøy ham thích, khoâng theå xa lìa ñöôïc. Nhöng ngöôøi hoïc ñaïo taâm chaáp khö khö, ngöôøi coù khaû naêng buoâng boû caùi coù vöõng chaéc chính laø baäc Hieàn thaùnh coù khaû naêng xaû boû naêm aám laãy löøng vaø naêm thöù duïc laïc. Ñoù goïi laø thích öùng theo haïnh cuûa Hieàn thaùnh, cho neân noùi: Ngöôøi hoïc ñaïo coù khaû naêng töø boû söï chaáp coù vöõng chaéc. Nhö choïn Öu-ñaøm-baùt: Ngöôøi kheùo phaân bieät thì hoï löïa choïn hoa ñeïp, tìm hoa Öu- ñaøm-baùt. Nhöng roài thaân theå tinh thaàn meät nhoïc vaát vaû vaãn khoâng tìm ñöôïc. Taâm meät moûi chaùn naûn lieàn boû ñi, cho neân noùi: Nhö choïn hoa Öu-ñaøm-baùt. Thaày Tyø-kheo vöôït qua hai beân: Tyø-kheo coù nghóa laø phaù caùc keát söû, khoâng maøng ñeán thaân töôùng, maëc y oâm baùt khaát thöïc, ñoä ngöôøi. Vöôït qua hai beân nghóa saùu caên trong ngoaøi, saùu nhaäp beân trong, saùu traàn beân ngoaøi. Cho neân noùi thaày Tyø-kheo vöôït qua hai beân. Nhö raén loät da cuõ: Baäc Hieàn thaùnh ñaõ vöôït qua ba coõi kieân coá, laø ñaïo cuûa Hieàn thaùnh. Baäc Thaùnh coù theå boû ñaïo Hieàn thaùnh, böôùc vaøo ngoâi thaønh Nieát-baøn voâ vi, cho neân noùi nhö raén boû loät boû da cuõ.

M Phaåm 20: MAÕ DUÏ Nhö ngöïa luyeän thuaàn Theo yù ngöôøi muoán Tín, giôùi tinh taán Phaûi coù phaùp ñònh Nhaãn hoøa, yù ñònh Döùt heát caùc khoå. Nhö ngöïa luyeän thuaàn, laøm theo yù ngöôøi muoán: Nhö coù ngöôøi gioûi huaán luyeän ngöïa, duøng roi da khoáng cheá ngöïa, khieán noù laøm theo yù muoán cuûa mình, khoâng cheäch ñöôøng ñi chính. Tính cuûa ngöïa laø böôùng bænh, nhöng moät möïc raát sôï roi, noù thöôøng bieát giöõ mình, khoâng ñeå phaïm loãi, cho neân noùi: Nhö ngöïa ñöôïc luyeän thuaàn, laøm theo yù ngöôøi muoán. Tín, giôùi, tinh taán, phaûi coù phaùp ñònh: Thaày Tyø-kheo tu haønh cuõng nhö beân trong ngöïa kia, thöôøng suy nghó sôï mình coù phaïm loãi, laïi sôï baäc phaïm haïnh ñeán quôû traùch neân

moät loøng tin, höôùng veà Phaät, Phaùp, Taêng, tinh taán vöõng chaéc khoâng theå phaù hoaïi. YÙ thöôøng ôû trong ñònh, phaân bieät caùc phaùp, cuõng khoâng ñeå mình bò laàm loãi, cho neân noùi: Tín, giôùi tinh taán, phaûi coù phaùp ñònh. Nhaãn

hoøa, yù ñònh: Ngöôøi tu hoïc sieâng naêng cheá ngöï caùc giaùc quan, khoâng ñeå buoâng lung. Caùc giaùc quan ñeàu ñöôïc töï taïi, naêng löïc nhaãn nhuïc ñaày ñuû. Neáu bò ngöôøi huûy baùng, xöng tuïng, khen taëng, cheâ bai, khoå vui ñeàu khoâng sinh taâm töùc giaän, cuõng khoâng maéc vaøo phaûi quaáy, cho neân noùi: Nhaãn hoøa, yù ñònh. Döùt heát caùc khoå: Höõu dö, voâ dö ñeàu döùt boû heát ñeå böôùc vaøo Nieát-baøn, cho neân noùi: Döùt heát caùc khoå.

M Nhôø ñoù truï ñònh Nhö ngöôøi luyeän ngöïa Döùt giaän, heát laäu Laø höôûng phöôùc trôøi. Nhôø ñoù truï ñònh: Ngöôøi tu thieàn ñònh gom heát caùc giaùc quan, giöõ taâm khoâng cho roái loaïn, taâm khoâng coøn nghó gì khaùc. Phaùp maø taâm nghó cuõng khoâng rong ruoåi, cho neân noùi: Nhôø ñoù maø an truï trong ñònh. Nhö ngöôøi luyeän ngöïa: Nhö ngöôøi huaán luyeän ngöïa, khi thaáy con ngöïa döõ hung haêng khoù daïy thì anh ta cho noù ngaäm haøm thieác, buoäc daây cöông roài ñaùnh baèng roi. Sau ñoù noù môùi thuaàn, laøm theo yù muoán cuûa anh ta, khoâng coøn trôû ngaïi, cho neân noùi: Nhö ngöôøi luyeän ngöïa. Döùt giaän, heát laäu: Caùc söï giaän döõ ñaõ heát, khoâng coøn phieàn naõo, khoâng coøn thoï thaân sau, khoâng coøn taùi sinh nöõa, cho neân noùi: Döùt giaän, heát laäu. Laø höôûng phöôùc trôøi: Suoát ngaøy ñeâm, caùc trôøi che chôû, baûo veä caùc vò La-haùn noùi coâng ñöùc. Hoï töø boû ngoâi vò sang troïng treân trôøi maø xuoáng coõi ngöôøi naøy ñeå khen ngôïi coâng ñöùc cuûa Hieàn thaùnh, laàn löôït truyeàn baù roäng khaép, ai cuõng nghe bieát, cho neân noùi: Laø höôûng phöôùc trôøi.

M Khoâng töï do buoâng lung Khi nguû thöôøng giaùc tænh Ngöïa oám ñua ngöïa khoûe Boû aùc laø Thaùnh hieàn. Khoâng töï do buoâng lung, khi nguû thöôøng giaùc tænh: Nhö ngöôøi tu haønh taâm khoâng buoâng lung, khen ngôïi coâng ñöùc khoâng buoâng lung, öa soáng nôi vaéng veû, khoâng thích nôi oàn naùo, thaáy ai buoâng lung thì khuyeân nhuû, giuùp hoï töø boû tham. Ngöôøi buoâng lung khoâng coù ñöôïc coäi goác laønh, thöôøng maát maùt cuûa caûi. Khi nguû thöôøng giaùc tænh, nhôù kinh ñieån Phaät, lôøi Nhö Lai noùi. Neáu ai nguû nhieàu thì bò toån giaûm, nhöõng vaät ñaùng leõ thaønh töïu, thì laïi bò hö hoaïi, nhöõng vaät khoâng neân thaønh töïu laïi thaønh töïu, cho neân noùi: Khoâng töï do buoâng lung, khi nguû thöôøng giaùc tænh. Ngöïa oám ñua ngöïa khoûe, boû aùc laø Thaùnh hieàn: Nhö hai con ngöïa cuøng chaïy veà moät höôùng, con ngöïa maäp chaïy nhanh, con ngöïa oám coøi chaïy khoâng kòp baïn, nhöng con ngöïa oám laïi böôùc vaøo ñöôøng chaùnh tröôùc vaø saép ñeán ñích, coøn con ngöïa maäp laïi ñeán sau vì noù phi quaù mau hôn con ngöïa oám (mau nhöng ñi cheäch ñöôøng). Loaïi chuùng sinh naøy

cuõng laïi nhö vaäy, coù ngöôøi caên tính lanh lôïi tham ñaém nguû nghæ khoâng chòu tu hoïc, coøn ngöôøi caên tính chaäm luït, nhöng taâm sieâng naêng tu hoïc, khoâng ñeå mình buoâng lung, cho neân noùi: Ngöïa oám ñua vôùi ngöïa khoûe, boû aùc laø Thaùnh hieàn.

M Ngöôøi bieát hoå theïn Trí tueä ñaày ñuû Deã giuïc tieán leân Nhö roi thuùc ngöïa. Ngöôøi bieát hoå theïn, ñaày ñuû trí tueä: Nhö ngöôøi tu hoïc sôï khoâng baèng chuùng baïn, neân ñöôïc moät phaàn thì mong ñöôïc moät phaàn nöõa ñeå caøng tieán leân.

Khi thöïc haønh thieáu soùt moät ñieàu thì töï thaáy hoå theïn ngay (thaàm nghó): “Xöa kia, ta bò duyeân nghieäp gì maø tu haønh khoâng ñaït keát quaû.”, roài buoàn phieàn töï traùch mình nhö laø mang tang cha meï, taâm thöôøng döùt boû caùc phaùp aùc baát thieän, cho neân noùi: Ngöôøi bieát hoå theïn, ñaày ñuû trí tueä. Deã giuïc tieán leân, nhö roi thuùc ngöïa: Coù khaû naêng döùt boû heát caùc ñieàu aùc, nhoå haún coäi goác noù, khoâng cho buïi traàn che phuû Ngöôøi ñöôïc nhö vaäy thì deã ñaït ñaïo, cho neân noùi: Deã giuïc tieán leân. Ngöïa hay laø do ngöôøi huaán luyeän ngöïa, y cheá ngöï con ngöïa hung döõ, khieán noù trôû neân thuaàn cöông, noù bieát tröôùc ñöôïc nôi maø ngöôøi ta muoán ñeán ñoù, cho neân noùi: Nhö roi thuùc ngöïa hay.

M Nhö ngöïa luyeän ñuùng Ñaùng ñeå vua côõi Ñieàu ñöôïc ngöôøi toân Ñöôïc söï thaønh tín. Nhö ngöïa ñöôïc huaán luyeän ñuùng caùch: Trong chuoàng ngöïa cuûa vua coù ba loaïi ngöïa, loaïi nhaát, loaïi hai vaø loaïi ba. Caû ba loaïi ñeàu ñöôïc chaêm soùc, cho aên khoâng khaùc nhau. Loaïi ngöïa nhaát thì vua thöôøng coi ngoù, loaïi ngöïa hai thì sai ngöôøi chaêm soùc, loaïi ngöïa ba thì sai toâi coi soùc, cho neân noùi: Nhö ngöïa ñöôïc huaán luyeän ñuùng caùch. Xöùng ñaùng ñeå vua côõi: Duøng vaøng baïc trang söùc, caùc thöù anh laïc, vua ngoài treân löng ngöïa, ngöïa böôùc ñi khoan thai. Noù theo yù vua, khoâng bao giôø traùi yù hay laàm laãn, cho neân noùi: Xöùng ñaùng ñeå vua côõi. Töï ñieàu phuïc mình thì ñöôïc ngöôøi toân kính: ôû trong ñaïi chuùng ñöôïc toân laø baäc thöôïng bôûi khoâng phaïm loãi laàm. Laø ngöôøi baäc nhaát, khoâng gì thí duï ñöôïc, cuõng khoâng ai saùnh ñöôïc, cho neân noùi: Töï ñieàu phuïc mình ñöôïc moïi ngöôøi toân kính. Ñöôïc söï thaønh tín: Nghe ngöôøi khaùc cheâ bai, huûy baùng nhöng khoâng coù taâm buoàn raàu, traùi laïi coøn thöông xoùt hoï, bôûi nghó sau naøy hoï seõ chòu tai öông, coøn mình thì khoâng bao giôø giaän döõ, cuõng khoâng töùc toái. Khoâng sinh taâm aùc vôùi ngöôøi ñoái dieän, cho neân noùi: Ñöôïc söï thaønh tín.

M
Tuy thöôøng ñieàu phuïc
Nhö ngöïa môùi kia
Nhö voi raát hieàn
Khoâng baèng töï ñieàu.
Tuy thöôøng ñieàu phuïc: Nhö ngöôøi huaán luyeän ngöïa, töø nhoû y ñaõ bieát söï phaùt trieån cuûa ngöïa, con naøo gioûi, con naøo nhôùn nhaùc, chaäm luït y ñeàu bieát roõ caû. Con naøy deã ñieàu phuïc, con kia khoù ñieàu phuïc, con naøy coù tính gaáp gaùp, con kia coù tính trì hoaõn. Bôûi coù khaû naêng phaân bieät nhö vaäy neân ñöôïc goïi laø gioûi xem ngöïa, cho neân noùi: Tuy thöôøng ñieàu phuïc. Nhö ngöïa môùi kia: Ngöôøi huaán luyeän ngöïa, laïi bieát ngöïa hung döõ khoâng theå ñieàu phuïc noù, môùi ñöôïc huaán luyeän neân noù chaïy Ñoâng chaïy Taây, chöa ñaày möôøi ngaøy thì noù ñaõ ñöôïc ñieàu phuïc toát trôû thaønh ngöïa hay. Coøn con naøo ngoan coá, khoâng theå ñieàu phuïc ñöôïc thì baùn cho ngöôøi khaùc ñeå keùo cuûi, chôû rau coû, cho neân noùi: Nhö ngöïa môùi kia. Nhö voi raát hieàn: Laø loaøi coù

thaân theå to nhaát trong caùc loaøi thuù, nhöng taâm yù noù bieát nghe lôøi ñieàu khieån, duø thaân noù saàn suøi. Noù ñöôïc moïi ngöôøi öa thích, ngaém nhìn khoâng thoûa maõn, cho neân noùi: Nhö voi heát söùc hieàn. Khoâng baèng töï ñieàu phuïc: Ngöôøi coù khaû naêng töï ñieàu phuïc, döùt boû nhöõng ñieàu sai quaáy, taø vaïy, ñöôïc caùc trôøi, ngöôøi ñôøi, chö Phaät, Theá Toân, ngöôøi coù thaàn thoâng ñaéc ñaïo kính troïng, cho neân noùi: Khoâng baèng töï ñieàu phuïc.

M Kia khoâng theå nöông Choã ngöôøi khoâng ñeán Chæ ngöôøi töï ñieàu Môùi ñeán choã ñieàu. Kia khoâng theå nöông, choã ngöôøi khoâng ñeán: Khoâng theå nöông vaøo thöøa naøy ñeå ñeán caûnh giôùi voâ uyù, cuõng khoâng theå nöông vaøo thöøa naøy ñeå ñeán nôi an oån, cuõng khoâng theå nöông vaøo ñaây ñeå ñeán choã khoâng coù tai öông hoaïn naïn, cho neân noùi: Kia khoâng theå nöông. Chæ ngöôøi töï ñieàu, môùi ñeán choã ñieàu: Ngöôøi töï ñieàu phuïc mình thì thaàn thöùc mau ñeán choã oån ñònh, giuùp keû khoâng ñieàu phuïc ñöôïc ñieàu phuïc, môùi giuùp keû khoâng chaân chaùnh ñöôïc chaân chaùnh, an truï maõi trong voâ vi, khoâng coøn bò lo buoàn vui giaän, cho neân noùi: Chæ ngöôøi töï ñieàu, môùi ñeán choã ñieàu.

M Kia khoâng theå nöông Choã ngöôøi khoâng ñeán Chæ ngöôøi töï ñieàu Dieät taát caû aùc. Kia khoâng theå nöông, choã ngöôøi khoâng ñeán: Khoâng theå nöông vaøo thöøa naøy ñeå traùnh khoûi ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh. Cuõng khoâng coù khaû naêng vöôït khoûi taùm naïn, cho neân noùi: Kia khoâng theå nöông, choã ngöôøi khoâng ñeán. Chæ ngöôøi töï ñieàu, dieät taát caû aùc: Ngöôøi töï ñieàu phuïc thì moïi ñieàu laønh töïu veà, raát ñöôïc töï taïi ñoái vôùi caùc keát söû. Coù khaû naêng dieät heát daáu veát cuûa ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh, cho neân noùi: Chæ ngöôøi töï ñieàu, dieät taát caû aùc.

M
Kia khoâng theå nöông
Choã ngöôøi khoâng ñeán
Chæ ngöôøi töï ñieàu
Thoaùt taát caû khoå. Kia khoâng theå nöông, choã ngöôøi khoâng ñeán: Nöông vaøo thöøa naøy, khoâng theå chaám döùt heát goác khoå ñeå töø bôø beân naøy sang bôø beân kia. Vì sao? Bôûi thöøa naøy khoâng ñeán choã roát raùo, cuõng khoâng phaûi thöøa cuûa nghóa baäc nhaát, cho neân noùi: Kia khoâng theå nöông, choã ngöôøi khoâng ñeán. Chæ ngöôøi töï ñieàu, thoaùt taát caû khoå: Heát haún caùc khoå, khoâng coøn sinh töû, cho neân noùi: Chæ ngöôøi töï ñieàu, thoaùt taát caû khoå. M Kia khoâng theå nöông Choã ngöôøi khoâng ñeán Chæ ngöôøi töï ñieàu Ñöôïc ñeán Neâ-hoaøn. Kia khoâng theå nöông, choã ngöôøi khoâng ñeán: Khoâng bieát daáu veát, huoáng laø bieát Neâ-hoaøn maø coù theå thaáy ñöôïc? Vieäc ñoù khoâng ñuùng, cho neân noùi: Kia khoâng theå nöông, choã ngöôøi khoâng ñeán. Chæ ngöôøi töï ñieàu, ñöôïc ñeán Neâ-hoaøn: Hieåu roõ Neâ-hoaøn cuõng töï vaéng laëng, chuyeân taâm moät beà, khoâng coù nieäm naøo khaùc, cho neân noùi: Chæ ngöôøi töï ñieàu, ñöôïc ñeán Neâ- hoaøn. M Thöôøng töï ñieàu phuïc Nhö döøng ngöïa rong Töï phoøng cheá mình Nghó vöôït nguoàn khoå. Thöôøng töï ñieàu phuïc: Nghóa laø töï ñieàu phuïc,

boû aùc chính laø laønh. Nhö kinh cheùp. Ñöùc Phaät baûo Chuù-na raèng: “Neáu khoâng töï ñieàu phuïc mình, yù khoâng chuyeân nhaát, maø muoán ñieàu phuïc ngöôøi khaùc thì khoâng theå coù ñöôïc.” Muoán ñieàu phuïc ngöôøi thì tröôùc phaûi töï ñieàu phuïc mình, cho neân noùi: Thöôøng töï ñieàu phuïc. Nhö döøng ngöïa rong: Nhö ngöôøi huaán luyeän ngöïa, khoân kheùo caàm cöông con ngöïa chaïy rong, neù traùnh nguy hieåm ñeán nôi an toaøn, cho neân noùi: Nhö döøng ngöïa chaïy rong. Töï phoøng cheá mình, nghó vöôït nguoàn khoå: Caùc haïnh ñaõ ñaày ñuû neân khoâng coøn caùc khoå, maø vöôït qua söï bieåu hieän cuûa caùc khoå. Söï bieåu hieän cuûa caùc khoå laø gì? Ñoù chính laø Neâ-hoaøn döùt heát phieàn naõo. ÔÛ ñoù khoâng coøn caùc khoå noùng böùc, cho neân noùi: Töï phoøng cheá mình, nghó vöôït nguoàn khoå.

M Töï mình lo phoøng hoä Töï nöông, töï vöôït qua Neân chính mình caån thaän Thöông buoân mua ngöïa toát. Thuôû aáy, Ñöùc Phaät ngöï trong vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thaønh La-duyeät. Luùc baáy giôø, vò thaày thuoác taøi ba laø Kyø-vöïc (Jivaka) thænh Ñöùc Phaät vaø Tyø-kheo Taêng thoï thöïc, ngoaïi tröø ngaøi Baøn-ñaëc. Vì sao? Vì trong boán thaùng maø Baøn-ñaëc hoïc maõi vaãn khoâng nhôù ñöôïc hai chöõ choåi queùt. Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät vaø Tyø-kheo Taêng ñeán nhaø Kyø-vöïc vaø an toïa theo

thöù lôùp. Kyø-vöïc lieàn ñöùng daäy daâng nöôùc röûa tay. Ñöùc Nhö Lai khoâng nhaän nöôùc saïch aáy. Kyø-vöïc baïch Ñöùc Phaät: –Chaúng hay vì sao Nhö Lai khoâng nhaän nöôùc? Ñöùc Phaät baûo Kyø-vöïc: –Hoâm nay, trong chuùng khoâng coù Baøn-ñaëc cho neân Ta khoâng nhaän nöôùc. Kyø-vöïc baïch Ñöùc Phaät: –Tyø-kheo Baøn-ñaëc trong boán thaùng hoïc maõi maø vaãn khoâng tuïng ñöôïc hai chöõ choåi queùt, trong khi boïn chaên boø, chaên deâ coøn tuïng ñöôïc caû baøi keä, vaäy caàn gì phaûi thænh Tyø- kheo aáy? Ñöùc Phaät baûo Kyø-vöïc: –Neáu oâng khoâng thænh Baøn-ñaëc thì Ta khoâng nhaän nöôùc saïch. Vaâng lôøi Phaät daïy, oâng Kyø-vöïc cho ngöôøi ñi thænh Baøn-ñaëc. Ñöùc Phaät baûo Hieàn giaû A-nan: –Thaày haõy trao baùt cho Baøn-ñaëc. Ñöùc Phaät laïi baûo Baøn-ñaëc ngoài yeân taïi choã, töø xa trao baùt vaøo tay Nhö Lai. Baáy giôø, Kyø-vöïc thaáy naêng löïc thaàn thoâng cuûa Baøn-ñaëc nhö vaäy thì oâng aên naên töï traùch mình: “Than oâi, ta ñaõ laàm to, nôõ huûy nhuïc baäc Hieàn thaùnh. Hoâm nay môùi bieát khoâng theå sai phaïm lôøi aên tieáng noùi laø vaäy”. OÂng lieàn sinh taâm cung kính höôùng veà Tyø-kheo Baøn-ñaëc maø lô laø vôùi naêm traêm vò kia. Khi ñoù, Ñöùc Theá Toân noùi roäng veà nguyeân nhaân ñôøi tröôùc. Thuôû xöa caùch nay voâ soá kieáp, luùc ñoù oâng Kyø-vöïc laøm ngheà laùi ngöïa, chuyeân buoân baùn trao ñoåi ngöïa. Khi ñem moät ngaøn con ngöïa ñeán xöù kia ñeå baùn, thì doïc ñöôøng coù moät con ngöïa ñeû con. OÂng laùi ngöïa lieàn ñem chuù ngöïa con aáy cho ngöôøi vaø thuùc ñaøn ngöïa leân ñöôøng. Ñeán nôi oâng laùi ngöïa ra maét nhaø vua xöù aáy. Vua hoûi ngöôøi laùi ngöïa: –Ta xem baày ngöïa ngaøn con naøy, ñeàu laø ngöïa thöôøng caû. Nhöng trong ñoù, coù moät con trong khi caát tieáng hí thì khaùc vôùi nhöõng con ngöïa coøn laïi. Con ngöïa aáy chaéc chaén sinh moät con ngöïa quyù, taøi gioûi nhaát. Con ngöïa con aáy, khi nuoâi lôùn leân giaù baèng caû ngaøn con ngöïa naøy. Neáu coù con ngöïa

aáy, thì ta mua heát baày ngöïa naøy, baèng khoâng coù con ngöïa aáy thì ta khoâng mua con naøo heát. Ngöôøi laùi ngöïa thöa vôùi nhaø vua: –Töø khi vöôït ñöôøng xa ñeán ñaây, thaàn khoâng nhôù ñöôïc con ngöïa ñeû. Vua baûo ngöôøi naøy: –Ta coù ñoïc saùch coi töôùng ngöïa, chæ caàn nghe tieáng ngöïa meï hí thì ta bieát con cuûa noù gioûi hay dôû. Ngöôøi laùi ngöïa coá nhôù laïi: –Gaàn beân veä ñöôøng, chính con ngöïa caùi naøy ñaõ ñeû con ngöïa con quyù giaù ñoù vaø ta ñaõ ñem cho ngöôøi beân ñöôøng. Rieâng con ngöïa con kia, chöa ñaày möôøi ngaøy, noù noùi baèng tieáng ngöôøi, baûo ngöôøi chuû: –Neáu oâng laùi ngöïa ñeán ñaây ñoøi toâi thì oâng haõy ñoåi toâi baèng naêm traêm con ngöïa. Neáu khoâng coù naêm traêm con ngöïa thì oâng chôù giao toâi cho oâng aáy. Vaøi hoâm sau, oâng laùi ngöïa tìm ñeán. OÂng ñeán beân ngöôøi nuoâi giuøm ngöïa maø noùi: –Anh ñaõ coù coâng nuoâi döôõng khoù nhoïc, nay toâi ñem moät con ngöïa toát ñeå chuoäc chuù

ngöïa con naøy, xin oâng ñoåi laïi cho toâi. Ngöôøi kia traû lôøi: –Toâi voán khoâng choáng vieäc oâng muoán baét con ngöïa con naøy laïi, nhöng sau khi oâng leân ñöôøng, töø aáy ñeán nay toâi nuoâi chuù ngöïa naøy heát söùc gian khoå. Neáu baây giôø oâng ñem naêm traêm con ngöïa ñeán chuoäc, toâi môùi ñoåi laïi cho oâng chuù ngöïa naøy. Ñuùng nhö ñoøi hoûi, ngöôøi laùi ngöïa duøng naêm traêm con ngöïa ñeå chuoäc chuù ngöïa aáy veà. Ñöùc Phaät baûo Kyø-vöïc: –Tröôùc oâng baïc ñaõi chuù ngöïa con, ñem noù cho keû khaùc. Veà sau, oâng môùi ñem naêm traêm con ngöïa maø chuoäc veà. Tröôùc baïc ñaõi maø sau toân quyù. Nay oâng cuõng laøm nhö vaäy, laø môøi naêm traêm vò Tyø-kheo maø chöøa moät mình Baøn-ñaëc ra. Nay trôû laïi quyù chuoäng Baøn-ñaëc maø lô laø vôùi naêm traêm vò kia. Nhaân duyeân naøy laâu laém roài, chöù khoâng môùi coù böõa nay. Cho neân noùi: Nhö thöông buoân mua ngöïa toát.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.